

**Poselství Svatého otce Jana Pavla II.
k oslavě druhého Světového dne nemocných
11. února 1994**

1. K vám, drazí bratři a sestry, kteří na svém těle a na své duši nesete znamení lidského utrpení, s láskou obracím své myšlenky ve významný den, kdy slavíme Světový den nemocných.

Zdravím zejména vás nemocní, kteří máte milost víry v Krista, Syna živého Boha, jenž se stal člověkem v lůně Panny Marie. V Něm, solidárním se všemi trpícími, ukřižovaným a vzkříšeným pro spásu lidí, nacházíte sílu prožívat své utrpení jako „spásonosnou bolest“.

Rád bych se setkal s každým z vás, na všech místech země, abych vám požehnal ve jménu Pána Ježíše, který procházel a „prokazoval dobrodiní a ... uzdravoval“ nemocné (Sk 10,38). Přál bych si být blízko vás, abych tišil bolesti, dodával odvahy a posiloval naději, aby každý z vás dokázal učinit ze sebe dar lásky pro Krista pro dobro církve a světa.

Jako Maria pod křížem (srov. Jan 19,25) se toužím zastavit u kalvárie tolika bratří a sester, kteří jsou v tuto chvíli trýzněni bratrovražednými válkami, zmírají v nemocnicích nebo oplakávají své drahé, kteří se stali oběťmi násilí. Světový den letos slavnostně vyvrcholí v mariánské svatyni v Czenstochowé, kde budeme prosit skrze mateřskou přímluvu Nejsvětější Panny o Boží dar míru, spolu s duchovní a tělesnou útěchou pro nemocné a trpící, kteří Královně míru tiše přinášejí své oběti.

2. U příležitosti Světového dne nemocných bych rád obrátil pozornost vás nemocných, pracovníků ve zdravotnictví, křesťanů a všech lidí dobré vůle k tématu „spásonosné bolesti“, tedy ke křesťanskému smyslu utrpení. Nad tímto námětem jsem se zamyslel v apoštolském listu „Salvifici doloris“, který byl vydán 11. února před deseti lety.

Jak můžeme hovořit o spásonosné bolesti? Není snad utrpení překážkou štěstí a důvodem k vzdalování se od Boha? Nepochybně existují taková soužení, u kterých - viděno lidským pohledem - se zdá, že postrádají jakýkoli smysl.

Jestliže však Pán Ježíš, vtělené Slovo, prohlásil „blahoslavení plačící“ (Mt 5,4), je to proto, že ve skutečnosti existuje vyšší pohled, pohled Boha, který všechny povolává k životu a - i když skrze bolest a smrt - do svého věčného království lásky a pokoje.

Šťastný je člověk, který dokáže nechat zazářit Boží světlo v chudobě života v utrpení nebo života postiženého!

3. Abychom bolest mohli vidět v tomto světle, musíme především naslouchat Božímu slovu obsaženému v Písmu svatém, které můžeme také nazvat „velkou knihou o utrpení“ (Salvifici doloris 6). Nacházíme v něm totiž „dlouhou řadu situací, které jsou pro člověka různým způsobem bolestné“ (tamtéž 7), mnohotvárnou zkušenost se zlem, která nevyhnutelně vyvolává otázku: „Proč?“ (tamtéž 9)

Tato otázka došla nejdramatičtějšího vyjádření a zároveň i první částečné odpovědi v knize Job. Příběh onoho spravedlivého člověka, který je přes svou nevinnost všemožně zkoušen, ukazuje, že „není pravda, že každé utrpení je důsledek provinění a má charakter trestu.“ (tamtéž 11)

Plnou a definitivní odpovědí Jobovi je Kristus. „Skutečné tajemství člověka se plně vyjasňuje jen v tajemství vtěleného Slova.“ (Gaudium et spes 22) V Kristu je i bolest povýšena do tajemství nekonečné lásky, která vyzáruje z Boha-Trojice, a stává se projevem lásky a nástrojem vykoupení, to jest spásonosnou bolestí.

Vždyť je to Otec, který volí úplné darování se Syna jako cestu k obnově smlouvy s lidmi, která pozbyla účinnosti hříchem: „Neboť tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“ (Jan 3,16)

Je to Syn, který „jde vstříc svému utrpení, vědom si jeho spásonosné moci, jde poslušný vůči Otci, ale především sjednocený s Otcem v té lásce, kterou on miloval svět a člověka ve světě.“ (Salvifici doloris 16)

Je to Duch svatý, který oznamuje ústy proroků utrpení, jež Mesiáš dobrovolně přijímá za lidi a určitým způsobem místo nich: „A přece on snesl naše utrpení, obtížil se našimi bolestmi, ... Hospodin na něho uvalil vinu nás všech.“ (Iz 53,4-6)

4. Bratři a sestry, obdivujme plán Boží Moudrosti! Kristus „se přiblížil... světu utrpení tím, že sám vzal na sebe toto utrpení“ (Salvifici doloris 16): stal se nám podobným ve všem kromě hříchu (srov. Žid 4,15; 1 Petr 2,22), přijal naši lidskou přirozenost se vši její nedokonalostí včetně smrti (srov. Fil 2,7-8), dal za nás svůj život (srov. Jan 10,17; 1 Jan 3,16), abychom my mohli žít novým životem v Duchu (srov. Řím 6,4; 8,9-11).

Někdy se stane, že se člověk tížený prudkou a nesnesitelnou bolestí s výčitkou obrátí k Bohu a obviní ho z nespravedlnosti. Avšak nářek odumře na rtech toho, kdo rozjímá nad Ukřižovaným, který trpí „dobrovolně“ a „nevinně“ (Salvifici doloris 18). Nelze dělat výčitky Bohu, který je solidární s lidským utrpením!

5. Spásonosná hodnota bolesti je dokonale zjevena v Pánově utrpení: „Na Kristově kříži nebyla jen naplněna spása skrze utrpení, ale bylo vykoupěno také samo utrpení.“ (tamtéž 19) „Kristus otevřel své utrpení člověku“ a člověk v něm nachází svá utrpení „obohacená o nový obsah a nový smysl.“ (tamtéž 20)

Rozum, který již dokáže rozeznat rozdíl existující mezi bolestí a zlem, osvětlen vírou chápe, že díky milosti se každé utrpení může stát pokračováním tajemství vykoupění, které přestože došlo plnosti v Kristu, „zůstává otevřeno veškeré lásce projevené v lidském utrpení.“ (tamtéž 24)

Veškerá životní soužení se mohou stát znamením a přísliby budoucí slávy. „Spíše se z toho radujte, že tím máte účast na utrpení Kristově,“ nabádá první list svatého Petra, „abyste také mohli radostně jásat při jeho slavném zjevení.“ (1 Petr 4,13)

6. Ze zkušenosti víte, drazí nemocní, že ve vaší situaci máte více zapotřebí příkladů než slov. Ano, všichni potřebujeme vzory, které by nás podněcovaly k tomu, abychom kráčeli po cestě posvěcování bolesti.

V dnešní den památky Panny Marie Lurdské hledíme na Marii jako na živý obraz evangelia utrpení.

Projděte si v duchu události jejího života. Najdete Marii v chudobě nazaretského domu, v ponížení betlémského chléva, v nouzi při útěku do egyptské země, v námaze prosté a požehnané práce spolu s Ježíšem a Josefem.

Maria hluboce zakusila tajemnou předzvěst bolesti především po Simeonově prorocství, které ohlašovalo účast matky na Synově utrpení (Lk 2,34). Spolu se Synem se i ona vydává na cestu ke kříži. „Utrpení blahoslavené Panny Marie dosáhlo svého vrcholu na Kalvárii, vedle Ježíšova utrpení; jeho velikost si těžko dovedeme představit už jen z lidského hlediska, ale jistě je tajemné a nadpřirozeně plodné pro univerzální plán spásy.“ (Salvifici doloris 25)

Ježíšova Matka byla uchráněna hříchu, ale nikoli utrpení. Proto se křesťanský lid ztotožňuje s postavou Panny Marie Bolestné a v její bolesti nachází své vlastní. Každý věřící, když o ní rozjímá, je niterněji uveden do tajemství Krista a jeho spásonosné bolesti.

Snažme se dojít společenství s Neposkvrněným srdcem Ježíšovy Matky, v němž se jedinečným a neporovnatelným způsobem zrcadlí Synova bolest podstoupená za spásu světa. Přijměme Marii, kterou umírající Kristus ustanovil duchovní matkou svých učedníků, a svěřme se jí, abychom na cestě od křtu ke slávě zůstali věrni Bohu.

7. Nyní se obracím na vás, zaměstnance ve zdravotnictví, lékaře, zdravotní sestry a ošetřovatele, kaplany a řeholní sestry, technické a administrativní pracovníky, sociální pracovníky a dobrovolné asistenty.

Jako dobrý samaritán stojíte po boku a sloužíte nemocným a trpícím, respektujete v nich především a vždycky lidskou důstojnost a očima víry v nich poznáváte přítomnost trpícího Ježíše. Varujte se lhostejnosti, která může vzejít ze zvyku; každodenně obnovujte své úsilí o to, abyste všem byli bratry a sestrami bez jakékoli diskriminace. K nezastupitelnému vkladu své profesionality, spojené s

odpovídajícími strukturami, přidejte "srdce", které je jako jediné může zlidštit (Salvifici doloris 29).

8. Vyzývám konečně vás, odpovědní za národy, abyste péči o zdraví považovali za prioritní problém na celosvětové úrovni.

Jedním ze záměrů Světového dne nemocných je zaměřit pozornost veřejnosti v rozsáhlé míře na vážné a nepominutelné problémy týkající se zdravotnictví a zdraví. Přibližně dvě třetiny lidstva dosud postrádají základní zdravotní péči a prostředky vynaložené na tento sektor příliš často bývají nedostatečné. Ať program Světové zdravotnické organizace: „Zdraví pro všechny do roku dva tisíce,“ který by se mohl zdát nespílitelnou vidinou, je, naopak, podnětem k soutěžení v účinné solidaritě. Mimořádný pokrok vědy a techniky a rozvoj hromadných sdělovacích prostředků mají svůj podíl na rostoucí opodstatněnosti této naděje.

9. Drazí nemocní, opření o víru čelte zlu ve všech jeho formách, neztrácejte odvalu a nepodléhejte pesimismu. Uchopte tuto příležitost, kterou vám dává Kristus, abyste proměnili svou situaci v projev milosti a lásky. Tehdy se i vaše bolest stane spásanosnou a bude doplňovat to, co zbývá z Kristových utrpení za jeho tělo, to jest církev (srov. Kol 1,24).

Vám všem, pracovníkům ve zdravotnictví a všem, kdo se věnují službě trpícím, přeji milost a pokoj, spásu a zdraví, životní sílu, vytrvalé úsilí a nepomíjející naději. S mateřskou ochranou Svaté Panny, Salus infirmorum (Uzdravení nemocných), ať vás stále provází a utěšuje mé láskyplné požehnání.

Ve Vatikánu 8. prosince 1993.

Joannes Paulus II